

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

30.09.2020

Programma Nr. 5-03/14

ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un smilts–grants) ieguvei darbu turpināšanai un pabeigšanai atradnes “Elerne” iecirkņa “Griguliņi – Kaupišķi-5” II blokā, Tabores pagastā, Daugavpils novadā

Derīga līdz 2025. gada 30. septembrim.

Programma izdota paredzētās darbības ierosinātajai – sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “*Inerto materiālu serviss*”, reģ. Nr. 42103025829, adrese: Dzintaru iela 19, Liepāja, LV-3401, tālr. 28857004, elektroniskā pasta adrese: mmbetons@mmbetons.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2020. gada 1. septembra iesniegumu “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma Sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un IVN programmas pieprasīšanu*” ar klāt pievienotajiem sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir smilts un smilts–grants ieguves darbu turpināšana un pabeigšana smilts un smilts–grants atradnes “Elerne” iecirkņa “Griguliņi – Kaupišķi-5” II blokā (turpmāk – Paredzētā darbība). Paredzēto darbību plānots īstenot Daugavpils novada Tabores pagasta nekustamā īpašuma “Kaupišķi - 5” (kadastra Nr. 4492 001 0052) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4492 001 0052 un īpašuma “Griguliņi” (kadastra Nr. 4492 001 0062) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu Nr. 4492 001 0062 (turpmāk – Darbības vieta).
2. IVN Paredzētajai darbībai piemērots 2020. gada 28. maijā ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) lēmumu “*Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. DA20SI0013*”.
3. Atbilstoši Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012. – 2023. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartei “*TERITORIJAS PLĀNOTĀ (ATĻAUTĀ)*”

IZMANTOŠANA Tabores pagasts” Darbības vietā esošajā nekustamā īpašuma “*Kaupišķi - 5*” izmantošana noteikta kā *Rūpnieciskā teritorija (R2)*, ar vēsturiski intensīvu derīgo izrakteņu ieguvu, īpašuma “*Griguliņi*” - *Mežu teritorija (M)* un *Lauksaimniecības teritorija (L)*. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu *Mežu teritorijās (M)* un *Lauksaimniecības teritorijās (L)* derīgo izrakteņu ieguve noteikta kā teritorijas papildizmantošana. Daļa Darbības vietas teritorijas atrodas applūstošā teritorijā un virszemes ūdensobjekta aizsargjoslā.

4. Darbības vietai tuvumā atrodas vairākas derīgo izrakteņu ieguves vietas, jo atradne “*Elerne*” sastāv no septiņiem iecirkņiem – I iecirknis, II iecirknis, III iecirknis, IV iecirknis, V iecirknis, 2018.gada iecirknis un iecirknis “*Griguliņi- Kaupišķi-5*”. Šobrīd smilts un smilts-grants atradnē “*Elerne*” ir atļauts veikt derīgo izrakteņu ieguvu trīs iecirkņos¹.
5. Saskaņā ar Ierosinātās sniegto informāciju pirms ieguves uzsākšanas teritorijā tiks noņemta augsne un segkārtā, novietojot tās kaudzēs gar iecirkņa perimetru. Ierosinātāja plānojusi veikt derīgo izrakteņu ieguvu virs un zem pazemes ūdens līmeņa bez pazemes ūdens atsūkšanās un mākslīga ūdens līmeņa pazemināšanas. Ieguvu plānots veikt 1 vai 2 kāplēs atkarībā no derīgā materiāla slāņa biezuma. Gadā paredzēts iegūt līdz 40 000 m³ smilts-grants un smilts materiāla. Iecirkņa “*Griguliņi – Kaupišķi-5*” teritorijā nav plānota iegūtā materiāla apstrāde vai pārstrāde, bet var tikt veidotas īslaicīgas iegūtā materiāla un segkārtas materiāla krautnes. Materiāls pēc ieguves tiek transportēts uz blakus esošo atradni īpašumā “*Osiši*”, kur atrodas Ierosinātās smilts un smilts-grants materiāla apstrādes iekārta.
6. Darbības vietai tuvākās viensētas Daugavas kreisajā krastā ir viensētas “*Putanišķi*” un “*Puteņi*”, kas atrodas ~1,9 km no Darbības vietas DR virzienā. Daugavas labajā krastā tuvākā dzīvojamā apbūve ir Vīļušu ciemā, kas atrodas ~ 0,9 km attālumā ZZR virzienā no Darbības vietas, un Teivānu ciemā, kas atrodas ~ 1 km attālumā ZR virzienā. Savukārt īpašumam “*Osiši*”, kur plānots veikt derīgā materiāla apstrādi, tuvākā dzīvojamā apbūve ir Juzefovas ciems, kas atrodas ~ 1,1 km attālumā uz ZA un Vīļušu ciems, kas atrodas ~ 1 km attālumā uz Z.
7. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*”² pieejamo informāciju, Darbības vieta atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (*NATURA 2000*) – aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšdaugava*”. Z un A virzienā no Darbības vietas ~ 0,8 – 1,2 km attālumā atrodas īpaši aizsargājamajās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) dabas parks “*Daugavas loki*” robeža, kas ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšdaugava*”.
8. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija 2017. gada 8. augustā (sēdes protokola Nr. 54), pamatojoties uz ģeoloģiski izpētīto un atlikušo krājumu aprēķinu rezultātiem, Darbības vietā akceptēja A un N kategorijas krājumus (krājumu stāvoklis uz 2016. gada 21. janvāri). A kategorijas ģeoloģiski izpētītie krājumi I blokā 4,11 ha platībā – smilts-grants – 69,26 tūkst.m³, t.sk. 15,93 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, un smilts – 182,84 tūkst.m³, t.sk. 139,17 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa. N kategorijas ģeoloģiski izpētītie un atlikušie krājumi II blokā 10,64 ha platībā : ģeoloģiski izpētītie – smilts-grants – 560,58 tūkst.m³, t.sk. 19,74 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, smilts – 259,41 tūkst. m³, t.sk. 90,53 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa. Atlikušie krājumi smilts-grants – 352,68 tūkst.m³, t.sk.19,74 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, smilts – 228,04 tūkst. m³, t.sk. 88.63 tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa.

¹ Informācija, kura vērtēta Pārvaldes 2020. gada 28. maija lēmuma “*Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. DA20SI0013*” ietvaros.

² <https://ozols.gov.lv/ozols/>

9. Dienests Ierosinātājai smilts–grants un smilts atradnes “Elerne” iecirknim “Griguliņi-Kaupišķi-5” 2017. gada 21. septembrī izsniedza derīgo izrakteņu atradnes pasi A un N kategorijas krājumiem. Saskaņā ar 2018. gada 28. maija Dienesta lēmumu Nr. CS18VL0103 pases derīguma termiņš tika noteikts līdz 2033. gada 31. martam. 2019. gada 17. aprīlī Dienests izsniedza derīgo izrakteņu ieguves limitu N kategorijas krājumiem nekustamā īpašuma “Kaupišķi-5” un “Griguliņi” teritorijas II blokā 10,64 ha platībā ar ieguves limita apjomu smilts–grants – 352,68 tūkst.m³, t.sk. 19,74tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa, un smilts – 228,04 tūkst.m³, t.sk. 88,63tūkst.m³ zem gruntsūdens līmeņa.
10. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2020. gada 30. jūlija līdz 2020. gada 30. augustam. Paziņojums par Paredzēto darbību tika publicēts reģionālā laikrakstā “Daugavpils novada vēstis” 2020. gada jūlija numurā Nr. 7 (115), ievietots tīmekļa vietnēs www.l4.lv, www.daugavpilsnovads.lv un www.vpvp.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātās iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Saskaņā ar likuma “Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” 20. pantu un Pārejas noteikumu 3. punktu sanāksme tika organizēta neklātienes formā. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienes formā (attālināti) notika no 2020. gada 10. augusta plkst. 8.00 līdz 2020. gada 14. augusta plkst. 17.00. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļa vietnē www.l4.lv “Jaunami”. Tiešsaistes videokonference notika 2020. gada 12. augustā no plkst. 16.00 līdz plkst. 17.00, pieejas saite tika publicēta tīmekļa vietnē www.l4.lv. Saiti varēja saņemt arī e-pastā, iepriekš rakstot uz e-pasta adresi inga.gavena@gmail.com. Interesenti varēja sūtīt jautājumus uz Ierosinātās pārstāvja e-pasta adresi inga.gavena@gmail.com. Atbilstoši Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam videokonferencē iesaistījās divi dalībnieki. Sākotnējās apspriešanas sanāksmes periodā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi par Paredzēto darbību. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērtēti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojums jā sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr.18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
  - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu. ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām, izpētes teritorija aptver arī šīs Biroja Programmas I nodaļas 4. punktā uzskaitītās teritorijas, kur veikta, tiek veikta vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotais transportēšanas maršruts līdz Valsts vietējās nozīmes autoceļiem V673 “Daugavpils–Elerne–Lielborne” (turpmāk – autoceļš V673) un V705 “Skrudaliena–Ērgļi–Jaunsudrabi” (turpmāk – autoceļš V705), kā arī reprezentatīviem posmiem pa šiem autoceļiem, ievērtējot šo ceļu atšķirīgos segumus (grants segums, asfalta segums).

- 3.2. Ziņojumā ietverts esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiskajos materiālos nepieciešams attēlot gan citas derīgo izraksteņu ieguves vietas, gan teritoriju, kurā plānota smilts un smilts-grants ieguve Darbības vietā, gan teritorijas, kurās netiks veikta Paredzētā darbība dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu) dēļ, plānotos piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļus, nosusināšanas sistēmas elementus, ja tādi paredzēti, meliorācijas objektus, tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objektus, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus (bērtnes, būves, ēkas, infrastruktūru, inženierkomunikācijas u.c. objektus) u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
- 3.3. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība atrodas *NATURA 2000* teritorijā un iespējamo summāro ietekmju zonā ir vēl viena *NATURA 2000* teritorija, ietekmes uz šīm teritorijām vērtē saskaņā ar Novērtējuma likuma 4. *prim* pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *NATURA 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic IVN, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *NATURA 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā (atsevišķā nodaļā vai nodaļās). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *NATURA 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 “*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).
- 3.4. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.5. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
- 3.6. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.7. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.8. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē ietekmes uz vidi novērtējumu un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties Ziņojuma izstrādes laikā vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ņemot vērā, ka Darbības vieta atrodas *NATURA 2000* teritorijā (aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšdaugava*”) un tās apkārtnē ir arī cita *NATURA 2000* teritorija (dabas parks “*Daugavas loki*”), Ziņojuma izstrādāšanas laikā Ierosinātāja konsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

2. Ņemot vērā Paredzētās darbības apjomu un mērogu, kā arī iespējamo ietekmju izplatības zonu, Ierosinātāja Ziņojumu iesniedz Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Dabas aizsardzības pārvaldē un Daugavpils novada pašvaldībā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums.

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī informāciju par Darbības vietā esošo nekustamo īpašumu derīgo izrakteņu krājumiem, to kategoriju, iegulas raksturojumu, derīgo izrakteņu kvalitāti un izmantošanas iespējas.
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), cik iespējams izsver arī transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās alternatīvu fizikālo raksturlielumu apraksts, zemes izmantošanas prasības būvniecības un ekspluatācijas laikā), ievērojami arī šādi nosacījumi:
  - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojumam aptver gan teritorijas sagatavošanu un papildus nepieciešamo objektu būvniecību, gan arī derīgā materiāla ieguvu un teritorijas rekultivāciju.
  - 1.4.2. Norādot maksimālās iespējamās ieguves platības, ņem vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas, ierobežojumus) un attēlo vietas, kur derīgā izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
  - 1.4.3. Aprēķina un norāda kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (augšnes virskārtas noņemšana, ja attiecināms, arī atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniedz informāciju par noņemtās augšnes virskārtas, arī celmu u.c. noņemtā apauguma izvietojumu vai izmantošanu.
  - 1.4.4. Raksturojot teritorijas sagatavošanas darbus, īpaša uzmanība pievēršama iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei, arī ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama.
  - 1.4.5. Raksturojot ieguves procesus – sniedz informāciju par smilts un smilts–grants ieguves darbu secību, plānotajiem derīgo izrakteņu ieguves veidiem un apjomiem, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku.
  - 1.4.6. Apraksta derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), ja tādi Darbības vietā paredzēti – arī derīgā materiāla apstrādes (drupināšanas, šķirošanas, skalošanas) un citus tehnoloģiskos procesus, un salīdzina tos ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norāda izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
  - 1.4.7. Novērtē inženierkomunikāciju pieejamību, sniedz informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
  - 1.4.8. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības (piemēram, seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamiem transportlīdzekļu

pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem no Paredzētās darbības vietas, kā arī kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām, blakus esošām, derīgo izrakstu ieguves vietām.

- 1.4.9. Novērtē piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniedz konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, norāda, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas iekārtas rada attiecīgos blakusproduktus un emisijas. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi³ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un, nepieciešamības gadījumā, kvalitātes kontrole.
- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē.

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.

³ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

- 2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, ņem vērā arī vides pārmaiņas, ko izraisījusi līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā un tās apkārtnē, īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā pievēršama šādiem jautājumiem:
- 2.3.1. Darbības vietā jau veiktās darbības dabas resursu (tostarp derīgo izrakteņu) ieguvei, darbu veikšanai izsniegtās atļaujas, veikto darbību apjomi, izstrādes dziļums, esošās situācijas novērtējums, nepieciešamās rīcības ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai.
  - 2.3.2. Hidroģeoloģie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
  - 2.3.3. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.
  - 2.3.4. Darbības vietas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums (piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi).
  - 2.3.5. *NATURA 2000* teritoriju – aizsargājamo ainavu apvidus “*Augšdaugava*” un dabas parka “*Daugavas loki*” novērtējums veicams atbilstoši Noteikumu Nr. 300 9. punkta ar apakšpunktiem prasībām, novērtējot arī teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *NATURA 2000* teritorijās, faktorus, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi tos ietekmē u.c.
  - 2.3.6. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums, ieverot vērtējumu par nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā. Sugu un biotopu novērtējumu jāveic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificētam nozares (sugu un biotopu) ekspertam un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
  - 2.3.7. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas ceļu tuvumā, attālumā līdz tām.
  - 2.3.8. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, ceļu nestspējas raksturojums, satiksmes drošība, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
  - 2.3.9. Informācija par tuvākajām citām rūpnieciskā rakstura darbībām, kas rada līdzīgas ietekmes, vai piesārņotām vietām Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējums, – vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Papildus, raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzamas arī šādas ziņas:
- 2.4.1. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā.
  - 2.4.2. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.

- 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, ietverot karjera izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu.
- 2.4.4. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
- 2.4.5. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
- 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums.

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Saistībā ar Paredzētās darbības kontekstā būtiskākajām ietekmēm (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktais) Birojs novērtējumam izvirza sekojošas prasības:
  - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš savstarpējām un summārām ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvi citās ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē (skat. šīs Biroja Programmas I nodaļas 4. punktu).
  - 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana, arī ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
  - 3.2.3. Sagatavojama Paredzētās darbības izraisītu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze. Novērtējumā ņem vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, smilts un smilts – grants ieguves ilgumu, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvi citās teritorijas. Novērtējama arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz gruntsūdeņiem, pieņemošajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akas) un to kvalitāti.
  - 3.2.4. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, gan derīgo izrakteņu iegūšanas laikā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējums aptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no karjera sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes (ja tāda paredzēta) un transportēšanas.

- 3.2.5. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši derīgo izrakteņu iegūšanas laikā un no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*” noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmantot trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un novērtējums aptver gan ietekmes no karjera sagatavošanas un derīgo izrakteņu ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.6. Vērtējot transportēšanas ietekmes, ņem vērā šajā programmā noteikto prasību, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma ne tikai līdz autoceļam V673 un autoceļam V705, bet arī reprezentatīviem posmiem uz šiem autoceļiem, ievērtējot šo ceļu atšķirīgos segumus (grants segums, asfalta segums). Summārās ietekmes vērtējumā jāņem vērā arī esošā satiksmes intensitāte.
- 3.2.7. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 3.2.8. Veicams ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, tostarp īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, kā arī īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, novērtējums. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē. Novērtējumu sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.9. Paredzētās darbības ietekme, ko tā atsevišķi un summāri ar citam darbībām Paredzētās darbības ietekmes zonā var radīt uz *NATURA 2000* teritorijām aizsargājamo ainavu apvidu “*Augšdaugava*” un dabas parku “*Daugavas loki*” novērtējums – novērtējama atbilstoši Novērtējuma likuma 4. *prim* panta otrajā un trešajā daļā noteiktajam un Noteikumu Nr. 300 paredzētajai kārtībai un prasībām. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē (būvniecības un ekspluatācijas fāzē), tostarp traucējumi, trokšņa ietekme, mitruma režīma izmaiņas, u.c. Novērtē ietekmi uz *NATURA 2000* teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, to izveidošanas un aizsardzības mērķiem, izvērtē kompensējošo pasākumu nepieciešamību.
- 3.2.10. Papildus ietekmes vērtējumam uz *NATURA 2000* teritorijām – veic ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotus mikroliegumus. Vērtē apstākļus, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai.
- 3.2.11. Ietekmes novērtējumu uz *NATURA 2000* teritorijām un bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.12. Ietekmes novērtējumu uz ainavu veic, sagatavojot vizualizācijas no reprezentatīviem skatu punktiem. Vērtē Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem būtiskumu.
- 3.2.13. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.3. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā, ka Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā ietvertā prasība pēc būtības ir piebilde, skaidrojot, kā veicams gaisu piesārņojošo vielu emisiju aprēķins un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Izpildot šo prasību Ziņojuma

attiecīgajās nodaļās, kur tiek vērtēta šī Paredzētās darbības ietekme, atsevišķu papildus nodaļu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punkta izpildei Ziņojumā var neietvert.

- 3.4. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums, tostarp ietekmes uz materiālajām vērtībām Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Ziņojumā jāietver arī apkopojošs sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējums, tajā skaitā ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu rezultātus.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai.
- 4.2. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, jānorāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz datorprogramas/-u aprēķinu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tiem jāaptver gan risinājumi teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības, gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (t.i. - rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei. Pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai, ja

tādi nepieciešami, paredz atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā. Ja attiecīgajā periodā vēl attiecināms, organizējot un veicot Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, ņem vērā arī ar infekcijas Covid-19 izplatības pārvaldību saistītos ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti ārējos normatīvajos aktos.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktors

(paraksts*)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu